

פיתוח יכולת הבעה בכתב ברשתות חברתיות בקרב תלמידים עם לקויות למידה מורכבות (פוסטר)

בטי שרייבר

סמינר הקיבוצים – המכללה לחינוך
לטכנולוגיה ולאומנויות

contact@bettys.co.il

ציפי אבידן

סמינר הקיבוצים – המכללה לחינוך
לטכנולוגיה ולאומנויות

zipi.avidan@gmail.com

Developing Written Expression on Social Networks, for Students with Complex Learning Disorder (Poster)

Zipi Avidan

Kibbutzim College
of Education Technology and the Arts

Betty Shrieber

Kibbutzim College
of Education Technology and the Arts

Abstract

This work analyzes the evolution of written expression skills to improve interpersonal communication of students with complex learning disabilities on social nets. The difficulties experienced by children with complex learning disabilities, primarily manifest in writing difficulties and written expression, and poor social skills. These facts prevent the maturation of social skills, and also particularly their ability to communicate efficiently on social nets.

Study findings reveal that 12 of 13 students improved in writing skills during the learning intervention and 11 improved their written ability to express emotions and empathy while writing on the website. This finding indicates that such skills may be enhanced by presenting study cases, practice writing, and in-depth discussion.

Study conclusions demonstrate that typing on a computer keyboard compensate the writing difficulties by reduced the number of spelling errors, and allows the students to formulate thoughts and emotions on a higher level.

Keywords: Specific Learning Disorder, Written expression, Emotion and apathy, social networks, Social skills.

תקציר

ספר הפסיכיאטריה DSM-5 שיצא לאור במאי 2013, החליף את המונח "לקות למידה" Learning Disability למונח "הפרעת למידה ספציפית" Specific Learning Disorder. הפרעת למידה ספציפית יכולה להיות בתחום הקריאה, הכתיבה או המתמטיקה (American Psychiatric Publishing, 2013). ילדים עם לקויות למידה מורכבות מתקשים גם בתחום המיומנויות החברתיות: כגון פרוש מצבים חברתיים וקריאת רמזים חברתיים (Al-Yagon, 2007).

מטרת המחקר היתה לפתח תכנית לעידוד יכולת הבעה בכתב אצל תלמידים עם לקויות למידה, ברשתות חברתיות. התקשורת הבינאישית נבחנה באמצעות הבעת רגשות ואמפתיה.

המחקר הועבר בכיתה של 13 תלמידים הלומדים בכיתה חינוך מיוחד, ומאופיינים עם לקויות למידה מורכבות.

התכנית כללה שלושה שלבים עיקריים: (א) ניסוח הבעת דעה על ידי כתיבה על הלוח, במטרה לדמות כתיבה באתר אינטרנט; (ב). לימוד כללי כתיבה, כגון מבנה תחבירי תקין של משפט ופיתוח אוצר מילים בתחום הרגשות; (ג) התנסות בכתיבה באמצעות מחשב ברשת חברתית סגורה.

ניתוח הממצאים התייחס לשלושה מרכיבים: המרכיב הלשוני – הבעה בכתב, מרכיבי הכתיב – איות, שגיאות כתיב ופיסוק והמרכיב התכני – התייחסות לרגשות ואמפתיה. ניתוח תוצרי התלמידים טרום, במהלך ובסיום תכנית ההתערבות נערך על ידי שתי שופטות.

מניתוח התוצאות עולה כי בהבעה בכתב 12 מתוך 13 תלמידים שיפרו במהלך ההתערבות את יכולת הבעה בכתב. כל 13 התלמידים שיפרו את יכולת הכתיב במהלך תהליך ההתערבות, ואלו 11 תלמידים מתוך 13 שיפרו את יכולתם להביע רגשות ואמפתיה במהלך הכתיבה באתר. כתוצאה מכך נראה שיפור בממד הכתיבה האינטרנטית. הילדים ביטאו בכתיבתם (במשלב) את שביעות רצונם מהתהליך שעברו.

חשיבות ממצאים אלו משמעותית לתקופה בה אנו חיים. הילדים בימינו נולדו לעידן הטכנולוגי ולכן העבודה עם המחשב היא חלק בלתי נפרד מהם, ושיפור המיומנויות המעשיות, הרגשיות, והשפתיות של הילדים טרם שימושם במחשב הוא חיוני.

תלמידים עם לקויות הלמידה הלוקים בהבעת מיומנויות חברתיות חווים לעיתים תחושת בדידות חברתית (Margalit & Al-Yagon, 2002). הכתיבה ברשת היום מהווה חלק משמעותי מהחברות של התלמידים ולכן יש להניח שפיתוח הבעה בכתב עם הכוונה ספציפית לכתיבה ברשת, יכולה לשפר את תחושת הבדידות (שרעבי, 2009) ולהעצים את רמת המסוגלות.

הילדים בימינו נולדו לעידן הטכנולוגי ולכן העבודה עם מחשב היא חלק בלתי נפרד מהפעילויות השוטפות שלהם ביומיום. יחד עם זאת, חשוב מאוד להיזהר מהנטייה לראות את השימוש במחשב כחלק מובן מאליו בעולמם של הילדים, אשר עלול להוביל להנחה השגויה, שהם אינם זקוקים להנחיה מעבר לתמרורים מותר ואסור (בוניאל-ניסים, 2011).

מגבלות המחקר. המחקר התבסס על מדגם קטן של תלמידים (13) עם מגוון לקויות נרחב. תוצאות המחקר לא נבחנו במבחן המציאות ובמבחן הזמן: השפעת ההתערבות לא נבדקה מחוץ לכותלי בית הספר, לא נבדקה יכולתם של התלמידים ליישם את הנלמד בחיי היומיום וללא תיווך צוות ההוראה.

מילות מפתח: הפרעת למידה ספציפית, הבעה בכתב, רגשות ואפתיה, רשתות חברתיות, מיומנות חברתית.

מקורות

- בוניאל-ניסים. מ' (2011). לכתוב אמפתיה להקשיב עם חייכן (סמיילי): דרכים להגברת המודעות. שרעבי. ע' (2009). **קשרים חברתיים באינטרנט ותחושת בדידות בקרב תלמידים עם וללא ליקויי למידה.** (עבודה לשם קבלת תואר דוקטור) בית הספר לחינוך, אוניברסיטת תל אביב.
- Al-Yagon, M. (2007). Socioemotional and behavioral adjustment among school -age children with learning disabilities: The moderating role of maternal personal resources. *Journal of Special Education, 40*, 205-217.
- American Psychiatric Association. (2013). *The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: DSM 5.* bookpointUS (pp. 66-80).
- Margalit, M., & Al-Yagon, M. (2002). Loneliness among children with learning disabilities. In B. Wong, & R. Pearl (Eds.), *Learning disabilities: Social-emotional aspects* (pp. 53-75). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.